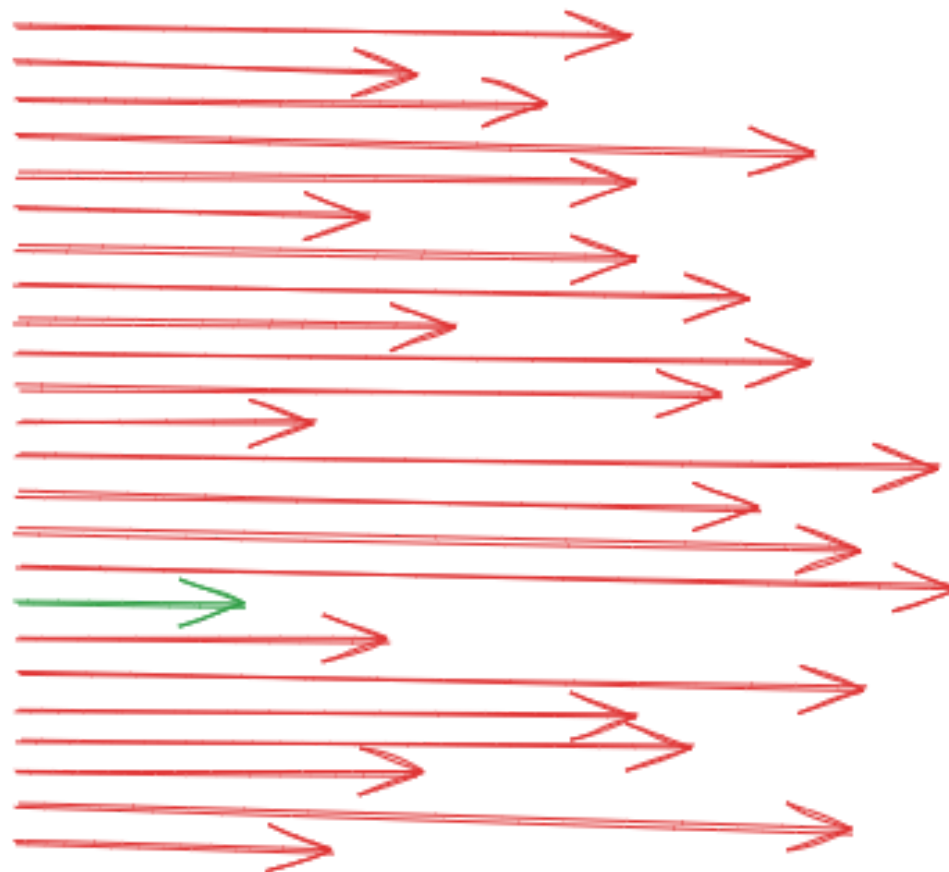

Najkrajše poti v grafih

Uroš Čibej

7.5. 2025

Ponovimo

- poznamo osnovne pojme grafov
- modelirati razne probleme z grafi
- predstaviti grafe v računalniku
- obhoditi graf (v globino)

Pregled

- problemi najkrajših poti
- praktični primeri
- najkrajše poti v neuteženih grafih
- primer: labirinti
- najkrajše poti v uteženih grafih

Vrste problemov najkrajših poti

- najkrajša pot med dvema vozliščema
- najkrajša pot od začetnega vozlišča do vseh ostalih
- najkrajša pot med vsemi pari vozlišč
- v neuteženih grafih
- v uteženih grafih

Primeri uporabe

- navigacija v prostoru (GPS, roboti, logistika)
- usmerjanje podatkovnega prometa v internetu
- priporočilni sistemi v socialnih omrežjih
- planiranje/reševanje ugank

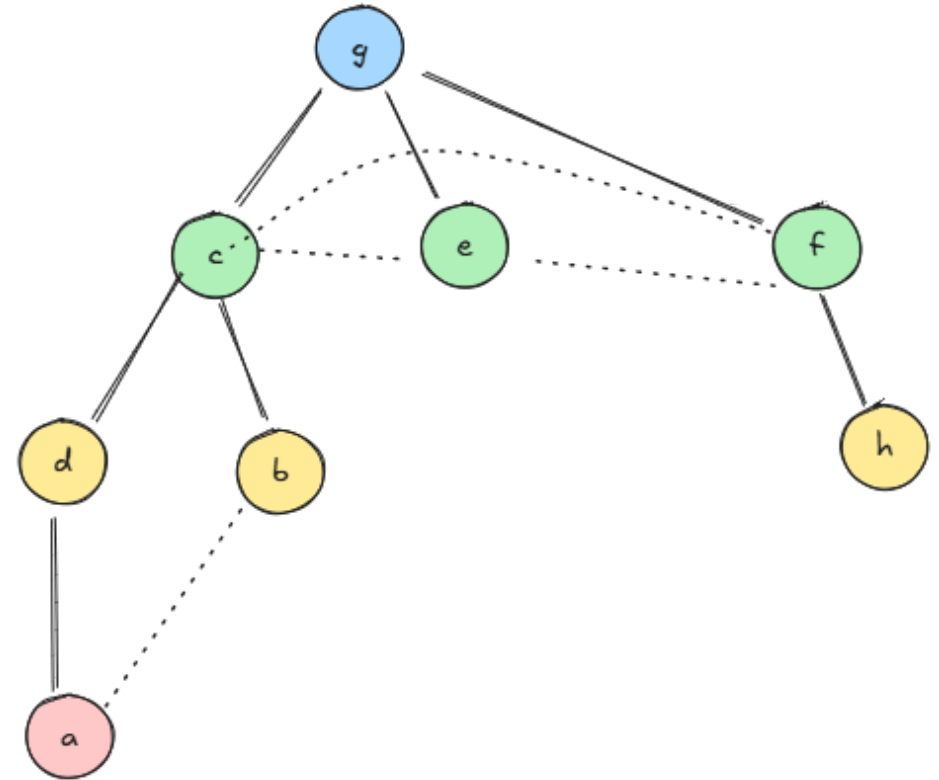
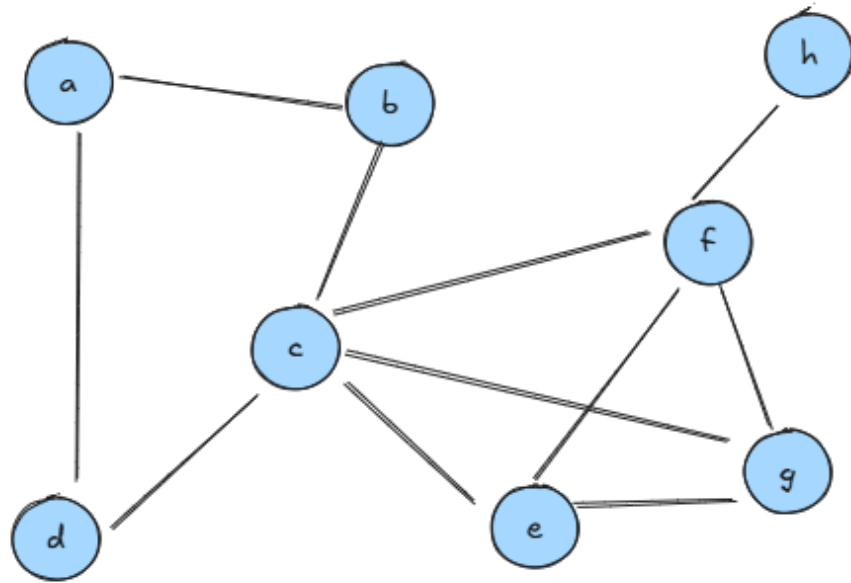
Od enega do vseh ostalih

neuteženi grafi

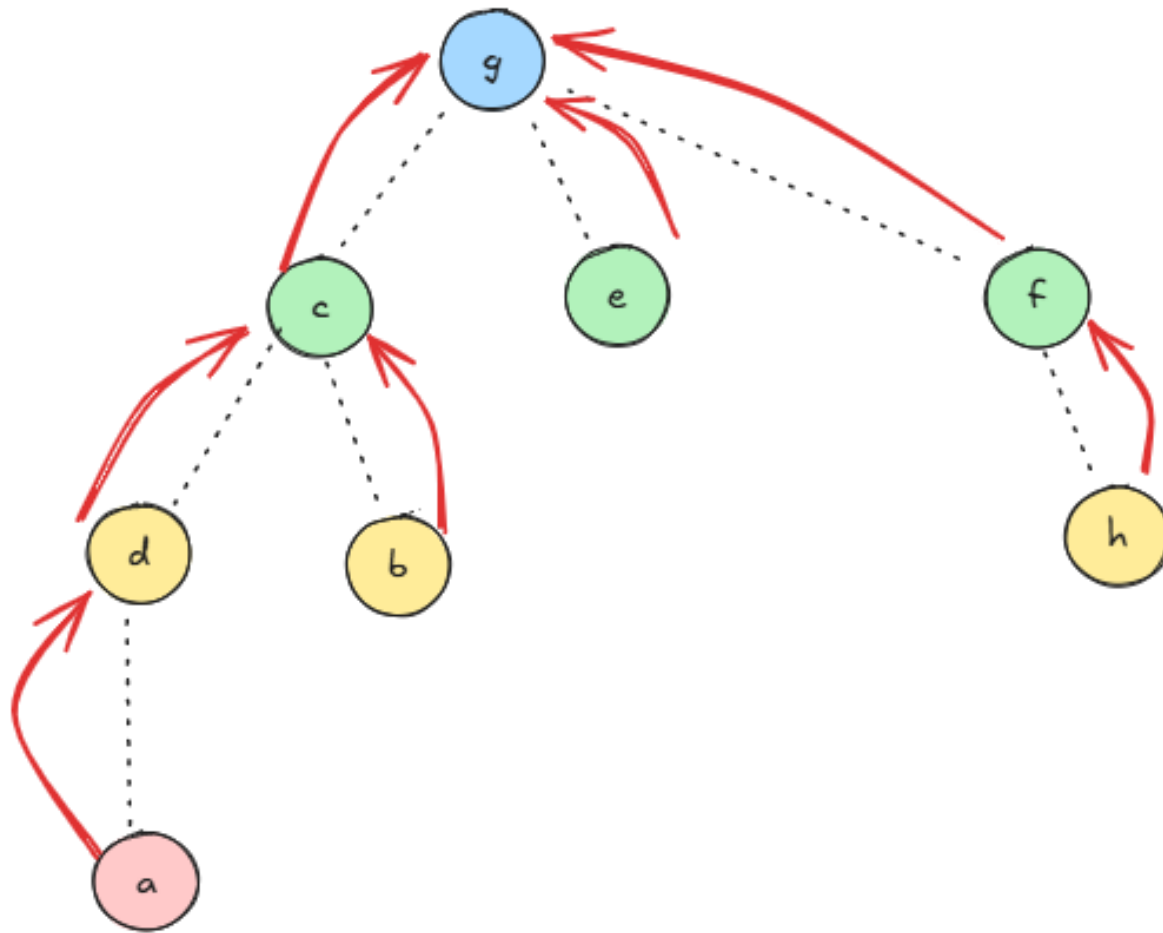
Iskanje v širino (podobno kot pri drevesih)

- začnemo v začetnem vozlišču (damo ga v vrsto, označimo za obiskano)
- dokler vrsta ni prazna:
 - vzamemo vozlišče u iz vrste
 - vse neobiskane sosedes
 - označimo za obiskane
 - damo v vrsto

Primer

Kako shranimo poti?

Implementacija

```
def bfs(self, start):  
    visited = [False] * self.n  
    paths = [None] * self.n  
    paths[start] = -1  
    queue = [start]  
    visited[start] = True  
    while queue:  
        u = queue.pop(0)  
        for v in self.adj_list[u]:  
            if not visited[v]:  
                visited[v] = True  
                paths[v] = u  
                queue.append(v)  
    return paths
```

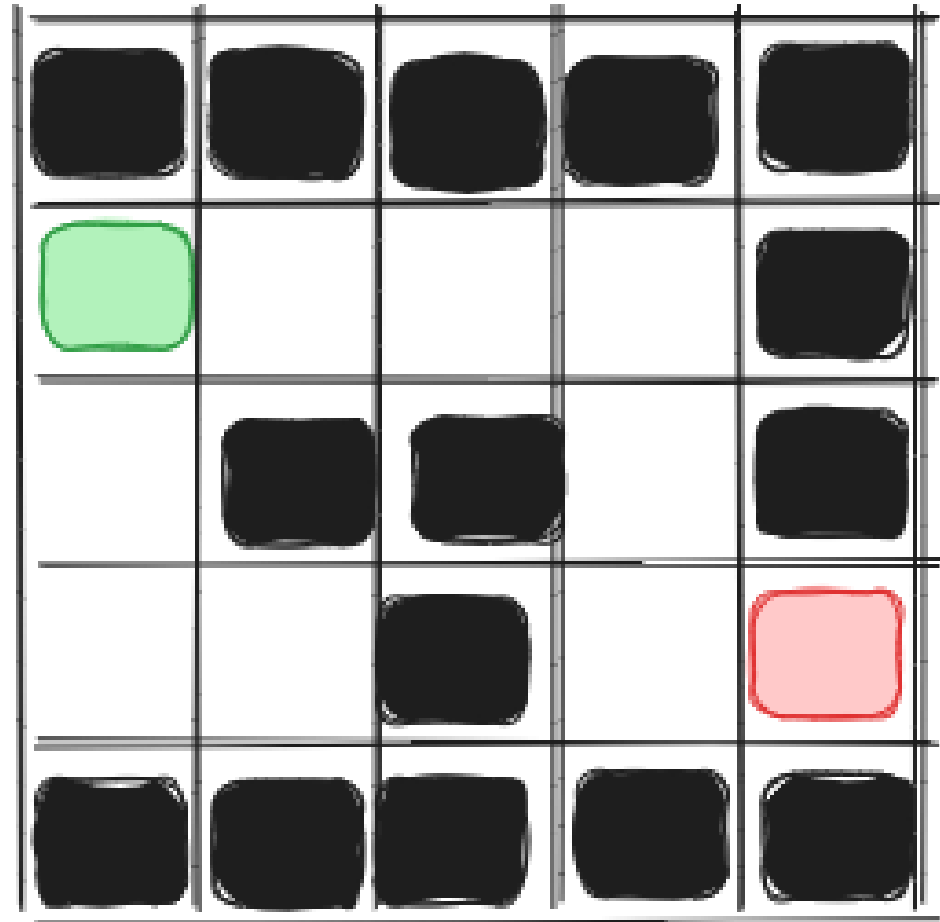
Časovna zahtevnost?

Prgledamo vse povezave:

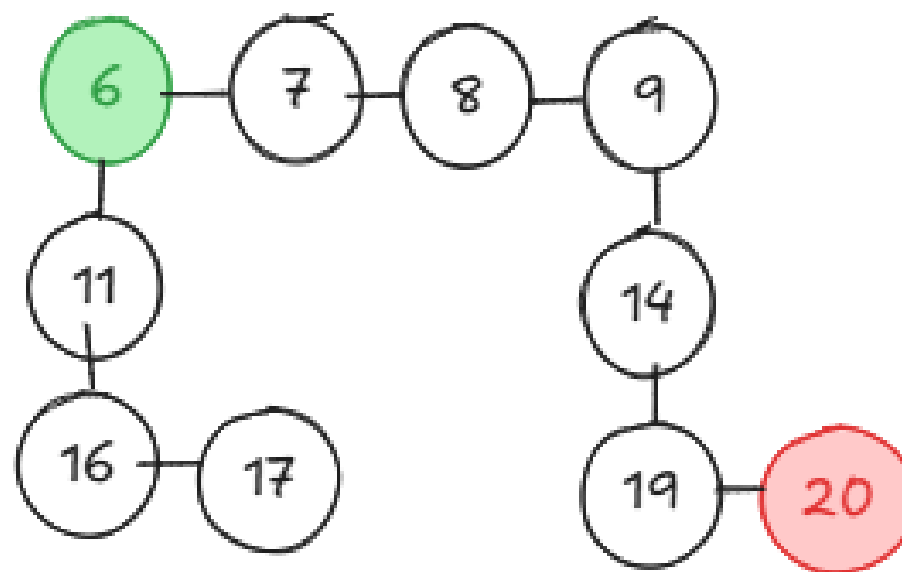
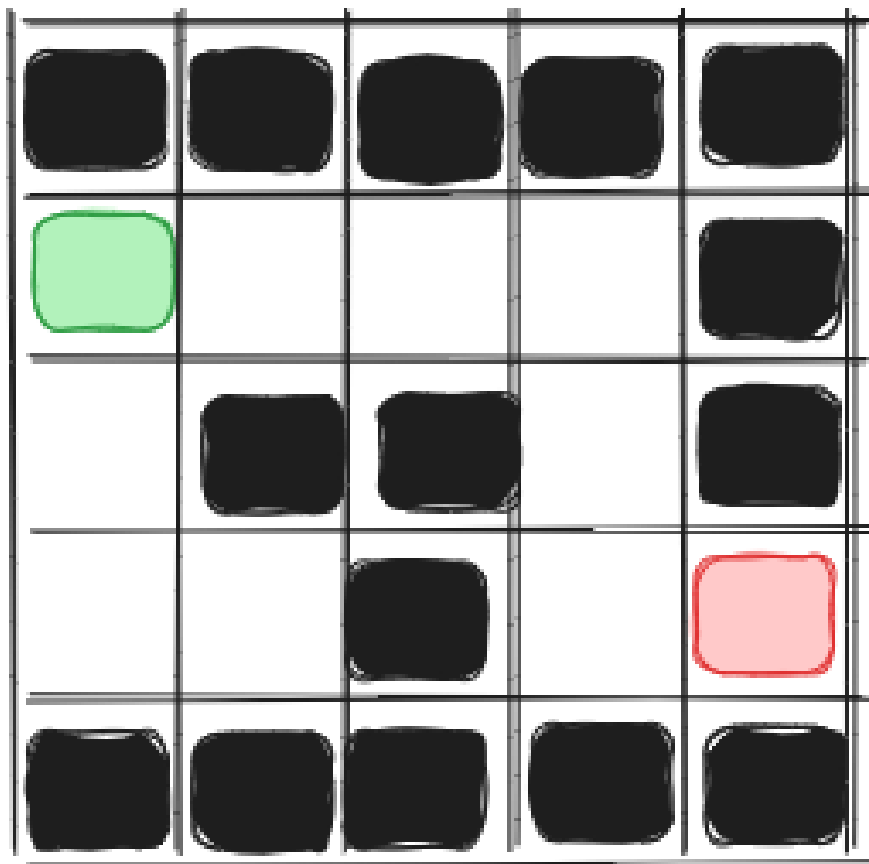
$$O(m)$$

Aplikacija - labirinti

```
#####  
S    #  
  ## #  
   # E  
#####
```

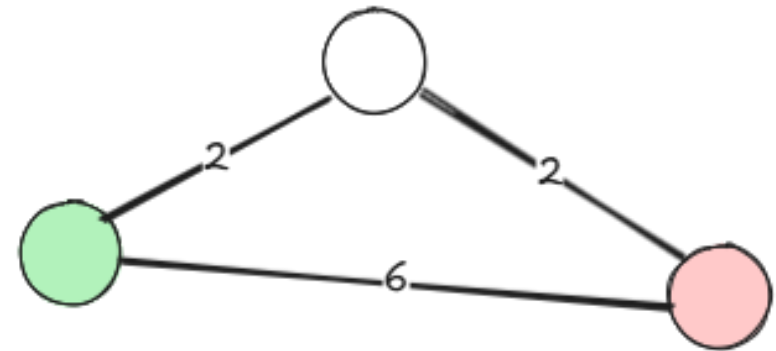

Labirint v graf

Uteženi grafi

- neuteženi grafi pogosto niso dovolj za modeliranje
- uteži na povezavah (razdalja, cena, strošek, ...)
- predpostavili bomo samo **pozitivne uteži**
- z BFS ne dobimo najkrajših razdalj (glej primer)

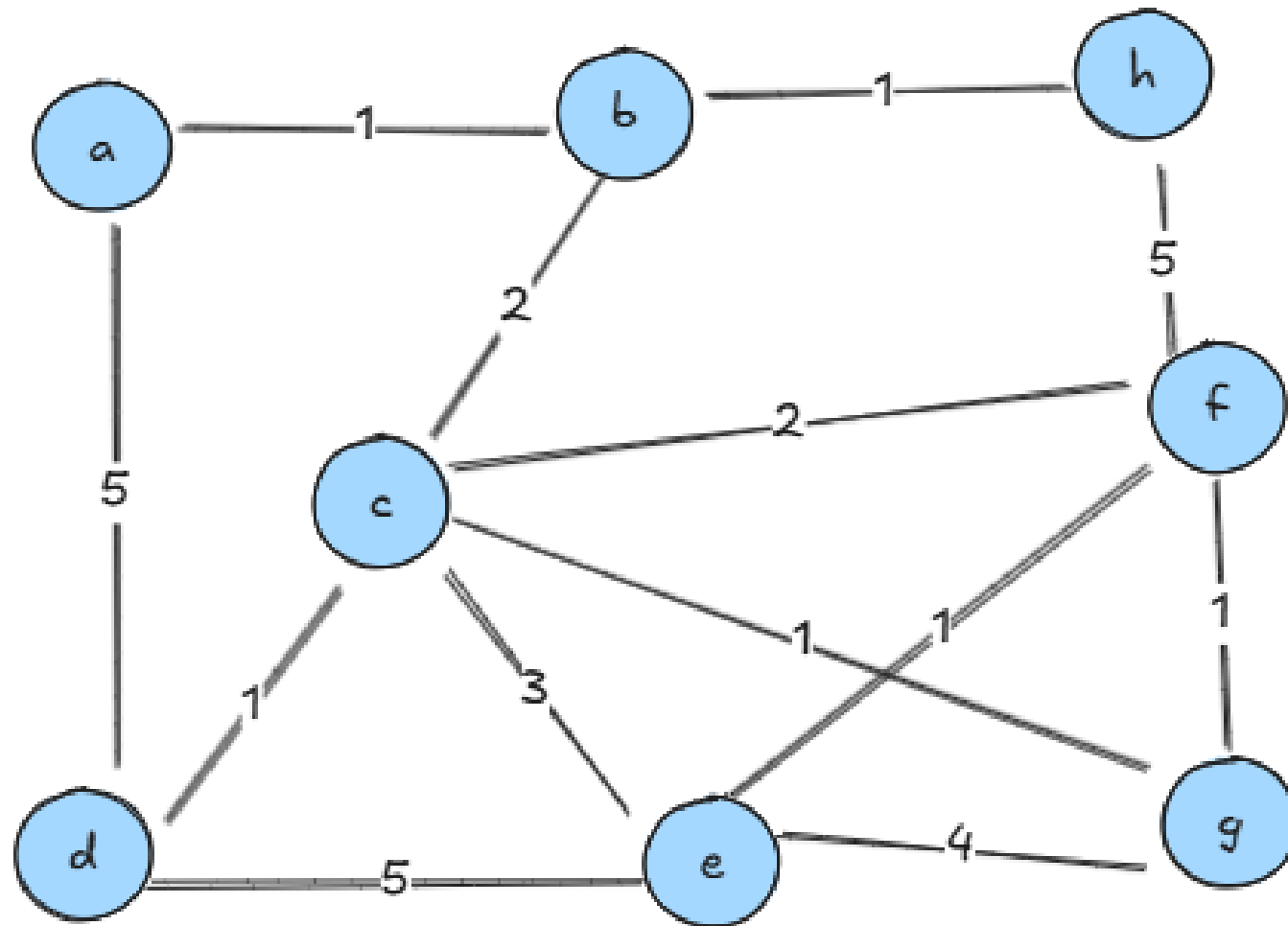
Dijkstrov algoritem

- Edsger Dijkstra (nizozemski računalnikar)
- hiter, enostaven, široko uporaben algoritem

Osnovna ideja

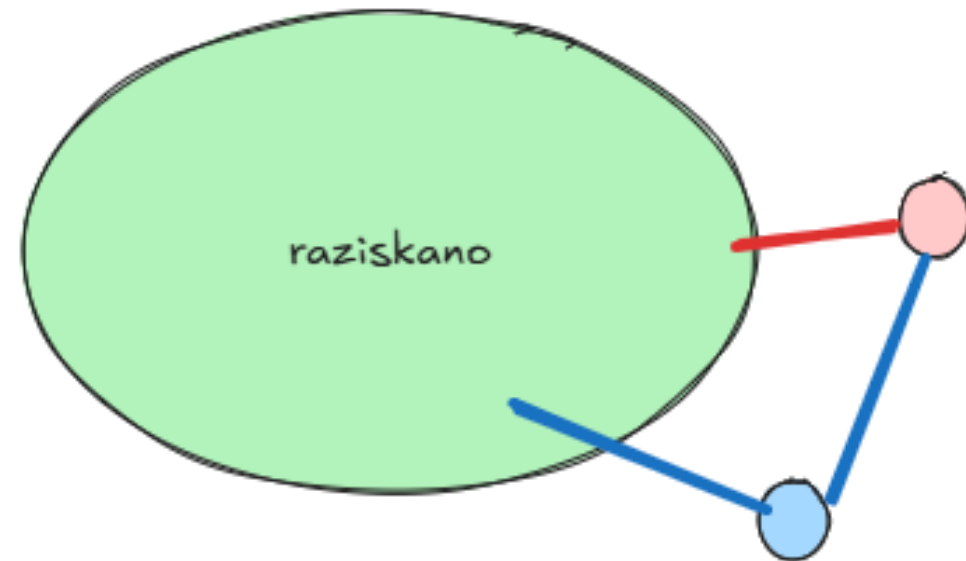
- obiskana (raziskana) vozlišča imajo že izračunano najkrajšo pot
- v vrsti so neobiskana vozlišča, skupaj z najkrajšo najdeno potjo
- dokler vrsta ni prazna
 - vzemi vozlišče z najkrajšo potjo iz vrste
 - dodaj vozlišče med obiskane
 - dodaj/popravi poti od tega vozlišča do vseh neobiskanih sosedov

Primer

Zakaj to deluje?

- rdeča: najkrajša pot preko obiskanih
- modra: alternativna pot do rdečega ne more biti krajša

Časovna zahtevnost

Naivna implementacija - v vsakem obiskanem vozlišču poiščemo minimum:

$$O(n^2)$$

Izboljšava časovne zahtevnosti

Minimum lahko poiščemo v bolj kompleksni podatkovni strukturi (min kopica), za vsako posodobitev $\log n$

Skupaj:

$$m \log n$$